

Af Jakob Christiansen,
kommunikationsmedarbejder,
Vidensteamets sekretariat

Umuligt at vokse med en hånd over hovedet

Manglende tillid til myndighederne, får forældre til at holde fast i deres børn længe efter, de er fyldt 18 år, og det kan skade den vigtige løsrivelsesproces, som også børn med handicap skal igennem.

Overgangen mellem barn og voksen bliver ofte alt for lang for unge med handicap, fordi mor og far har mistet tilliden til systemet og ikke tør give slip, når deres børn fylder 18 år.

Det mener den selvstændige handicapkonsulent og socialrådgiver Inge Louv, der har mange års erfaring med i arbejdet med børn, unge og voksne med funktionsnedsættelse.

I dag underviser hun blandt andet både fagfolk og forældre i håndteringen af den svære overgang fra barn til voksen. Noget af det, hun bruger meget tid på, er det, hun kalder den bløde del af hele systemets håndtering af den svære overgang. For eksempel håndteringen af mors beskyttertrang over for sit barn, som hun gennem hele opvæksten og sagsbehandlingen har taget vare på.

Mange forældre tør ikke lade de unge klare sig selv, fordi de har dårlige erfaringer med samarbejdet med kommunen ...

”I det øjeblik den unge fylder 18, så overgår partsstatussen fra forældrene til den unge. Nu er det den unge, der skal samarbejde med kommunen. Det er der rigtig mange forældre, der er bekymrede for, fordi de ved, hvor vanskeligt samarbejdet kan være,” fortæller Inge Louv.

”Når man har et barn med handicap, er man ekstremt opmærksom på, hvornår det er sikkert at give slip. Og mange forældre tør simpelthen ikke lade de unge klare sig selv, fordi de har dårlige erfaringer med samarbejdet med kommunen. Men hvis man holder hånden over de unge, så hindrer man dem i at vokse og løsrive sig. Jeg prøver i mit arbejde at få forældrene til at holde hånden under i stedet, så de gør klar til at gribe, hvis den unge snubler og falder,” forklarer Inge Louv.

Tag snakken med mor

Bekymringen hos forældrene er ifølge Inge Louv reel, for de oplever ofte, at der mangler koordination på tværs af kommunens afdelinger, og en forståelse for deres situation.

Når barnet så fylder 18 år, så er det vanskeligt for forældrene at skulle overdrage det til et system, de ikke selv er trygge ved.

”Mange forældre kaster sig ind foran børnene for at beskytte dem, og siger: Nu skal jeg nok klare det. I kommunerne kommer man til gengæld ofte til at afvise mor eller far, fordi det ifølge loven er den unge, de skal tale med. Jeg prøver at fortælle kommunerne, at de lige så godt kan inddrage forældrene. For hvis det er mor, der har adgangen til den unge, så skal mor også med. Selvfølgelig i selskab med sit barn,” uddyber den erfarne konsulent.

En anden livline

Hun efterlyser en mindre brat overgang, hvor forældrene i en overgang er med deres

børn til de vigtige samtaler, også efter de er fyldt 18. Og så skal børnene i langt højere grad inddrages i sagsarbejdet, mens de stadig er børn.

For de unge er mødet med systemet nemlig en meget forvirrende oplevelse.

”Ofte har de unge aldrig set en sagsbehandler, og ved slet ikke, hvad det vil sige at have en. De unge skal inddrages meget tidligere, allersenenest når de bliver teenagere, så de bliver bevidste om, at de har en livline et andet sted end hjemme hos mor,” siger Inge Louv og foreslår samtidigt, at kommunerne arrangerer faste forældremøder mellem det 16 og 18 år, hvor man orienterer om, hvordan proceduren for overgangen er og finder ud af, hvilke behov den unge og forældrene har i forbindelse med overgangen.

En del af disse unge er meget langt oppe i alderen, før de bliver selvstændige individer ...

På den måde bliver de unge langt bedre forberedt på den svære overgang og forældrene får en større tryghed. En tryghed, der kan få dem til at turde at give slip. Tør de ikke det, så kan det få konsekvenser for den unges løsrivelsesproces.

”En del af disse unge er meget langt oppe i alderen, før de bliver selvstændige individer. De bliver simpelthen ikke modne nok, fordi de ikke får den nødvendige løsrivelsesproces, når mor og far holder fast i dem,” slår Inge Louv fast.

Ser du en særlig udfordring for unge med problemskabende adfærd?

”Mange unge med problemskabende adfærd går årevis på lav kontanthjælp, fordi de har særligt vanskeligt ved at medvirke

til afklaring i forhold til arbejdsmarked eller førtidspension. Hvis koordineringen mangler, kan man risikere, at de oplysninger, der er fra ungdomstilbud, specialskoler osv., hvor det fint er beskrevet, hvad de unge kan og ikke kan, ikke bliver brugt. Hvis de ikke bliver samlet og brugt, kan den unge gå glip af eller få udsat den pension, de er berettiget til. Hvis man nu samler den viden, der allerede er skrevet ned, kan det medvirke til en hurtigere udredning af den unges støttebehov.”

Hvad skal man gøre, hvis man som forælder eller fagmand gerne vil ændre på procedurerne?

”Forældrene skal bede om at få en samtale, når deres barn fylder 16 år, så de og den unge kan blive forberedt på den kommende tid. Det skal de stå fast på. Og sagsbehandlere må gå til deres ledere og fortælle, hvor processen halter, og at det må kunne gøres meget bedre. Både ledere og sagsbehandlere kan hente inspiration f.eks. ved erfaringsgrupper på tværs af kommunerne, så man udnytter hinandens erfaringer. Selv om lovgivningen er kompleks, er den på mange måder god nok, og man kan sagtens agere ud for de rammer, der er”, konstaterer Inge Louv.

Hvis du vil vide mere:

I ”Håndbog for sagsbehandlere: Overgangen fra barn til voksen,” som Servicestyrelsen udgav i år er der flere gode eksempler på, hvordan man kan håndtere den svære overgang. Du kan downloade eller bestille bogen på Servicestyrelsens hjemmeside.